

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ถือว่าเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาไทยมีความสำคัญ เช่น เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ถ่ายทอดความคิด ความรู้ สึก ความเข้าใจ และความต้องการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถทำให้การทำงานและดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข ภาษาไทยยังใช้ในการแสวงหาความรู้ จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ ให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นสื่อแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านประเพณีและค่านิยมอันดีงาม โดยปรากฏ ในลักษณะของ วรรณคดี วรรณกรรม บทละคร เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ฯลฯ ซึ่งควรค่า แก่การอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไปและจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนควรให้ ความสำคัญและฝึกฝนให้มีทักษะทางภาษาไทย สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้ภาษาไทยอยู่ใน กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ให้นักเรียนเรียนภาษาไทยเพื่อเป็นเครื่องมือ ในการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อันได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลินและการประกอบอาชีพ สำหรับการจัดการเรียนรู้อาษาไทยให้บรรลุ จุดประสงค์ของหลักสูตรและมีคุณภาพนั้น จึงจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน ทั้งทักษะการรับเข้ามาคือ การอ่านและการฟัง กับทักษะการถ่ายทอดออกไป คือ การพูดและ การเขียน ในด้านการเขียนถือว่าเป็นทักษะสุดท้ายที่ยู่ยากซับซ้อนและเป็นทักษะการถ่ายทอด ที่มีความสำคัญต่อการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิดและ ความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และเป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล โดยถือว่าเป็นการแสดงภูมิปัญญาและพัฒนาความคิด สร้างสรรค์ของผู้เขียนและถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมได้ อีกวิธีหนึ่ง (วรรณิ โสมประยูร. 2542 : 139-141) นอกจากนี้ การเขียนยังเป็นทักษะที่มี ความคงทนมากกว่าทักษะอื่น เพราะสามารถจารึกเป็นตัวอักษรเก็บไว้ได้ช้านาน ไม่ลบเลือนเร็ว เหมือนการพูด ดังนั้นจึงถือได้ว่าการเขียนเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างอดีตกับปัจจุบัน และปัจจุบันถึงอนาคตได้เป็นอย่างดี

ปัญหาที่สำคัญของการสอนภาษาไทยคือปัญหาด้านการเขียน โดยเฉพาะการเขียนสะกดคำที่เป็นคำยาก ลักษณะคำยากมากที่นักเรียนมีปัญหาในการเขียน 4 ประการคือ คำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ คำที่มีผันด้วยวรรณยุกต์เสียงตรีและเสียงจัตวา คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่เป็นอักษรนำ และจากประสบการณ์การสอนภาษาไทยของผู้วิจัยเอง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังเขียนหนังสือไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนขาดความรู้และทักษะพื้นฐานทางภาษา ขาดทักษะในการฝึกการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องโดยไม่รู้ว่าพยัญชนะตัวใดบ้างที่สามารถใช้แทนตัวสะกดในมาตราแม่ต่าง ๆ ได้ จากปัญหาดังกล่าวทำให้นักเรียนเขียนคำไม่ถูกต้อง ผิดความหมาย อ่านแล้วไม่สามารถสื่อความเข้าใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไข จากการประชุมคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านมาบสมอ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2552 มีค่าเฉลี่ยในกลุ่มสาระภาษาไทยร้อยละ 51.00 เมื่อพิจารณาเฉพาะทักษะการเขียนแล้วมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือร้อยละ 38.00 ซึ่งนับว่าเป็นผลการประเมินที่ต่ำมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 : 2552)

การเขียนสะกดคำที่ถูกต้องเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ภาษาไทยได้ดีและมีประสิทธิภาพคนไทยทุกคนควรตระหนักถึงปัญหาของการเขียนสะกดคำผิดและช่วยกันแก้ไขปัญหายังจริงจัง โดยเฉพาะครูผู้สอนนับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญโดยตรงที่จะช่วยทำให้นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ครูควรพยายามแสวงหาเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ วิธีที่จะฝึกทักษะทางภาษาไทย ได้ผลดีวิธีหนึ่งคือ การฝึกด้วยแบบฝึกทักษะเพราะแบบฝึกทักษะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการสอนภาษา ดังทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์น ไคค์ (Thomdike อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546 : 59-65) ที่กล่าวว่า “การเรียนรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำ” นอกจากนี้แบบฝึกทักษะยังช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์และฝึกทักษะ ได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงอาจเชื่อได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากสภาพและปัญหาการเรียนภาษาไทยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีภาระหน้าที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จึงมีความเชื่อว่าถ้านักเรียนได้รับการฝึกซ้ำบ่อย ๆ ด้วยแบบฝึกทักษะจนชำนาญแล้วจะทำให้นักเรียนเขียนหนังสือได้ถูกต้อง และได้นำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LI (Learning Together) มาใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าเป็นวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก เหมาะกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ขั้นตอนการเรียนจะเน้นการกำหนดสถานการณ์และรูปแบบไว้ชัดเจนผู้เรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม

มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งงานที่เหมาะสม นอกจากนี้ แนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ยังยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นไปตามนโยบายหลักของการปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาแบบฝึก ทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้น เพื่อที่จะช่วยแก้ปัญหาในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตรฐาน ตัวสะกดที่นักเรียนเขียนผิดบ่อย ๆ ได้ และช่วยพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพเพื่อสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาไทย จะได้นำแบบฝึกทักษะการเขียน สะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาและการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียน ในรูปแบบต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านมาบสมอ อำเภอมืองบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามืองบุรีรัมย์ เขต 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 16 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากร

2. เนื้อหาที่จะนำมาใช้ในแบบฝึกทักษะ ได้แก่ คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ในหนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

4. เนื้อหา เป็นคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ก แม่กด แม่กน และแม่กบ จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที และแบบฝึกทักษะทางภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คำ

5. ระยะเวลาในการดำเนินการ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ระหว่างวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ รวม 10 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึกทักษะ หมายถึง เอกสารประกอบการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นให้นักเรียนได้ฝึกหัดให้เกิดความชำนาญ มีทักษะในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

2. การพัฒนาแบบฝึกทักษะ หมายถึง การออกแบบแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะ จำนวน 10 ชุด

3. การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนคำไทยที่ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวกรันต์ได้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พุทธศักราช 2542 สำหรับคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ในมาตราแม่ก ก มาตราแม่ค
มาตราแม่กบ และมาตราแม่กง

4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together) หมายถึงการแบ่งกลุ่ม
ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสมาชิกประกอบด้วยกลุ่มละ 4–5 คน ที่มีระดับความสามารถ
แตกต่างกัน นักเรียนช่วยเหลือกันทำงาน ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มทำงานอย่างเดี่ยว การให้รางวัล
ขึ้นอยู่กับผลงานของกลุ่ม

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้
จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งก่อนและหลังเรียน

6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ทดสอบนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียน
สะกดคำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบ
แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

7. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 จำนวน 10 แผน

8. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งได้จากการที่นักเรียนทำแบบฝึกทักษะและการทำแบบทดสอบ

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการได้จากคะแนนเฉลี่ย
คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ได้จากคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ
จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะสิ้นสุดลง

9. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านมาบสมอ
อำเภอเมืองบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553
จำนวน 16 คน

10. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกทางบวกหรือความชอบของนักเรียนที่มีต่อ
แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สารการเรียนรู้ภาษาไทย
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้